

RUBRIEK 1: EENGEMAAKTE MARKT, INNOVATIE EN DIGITAAL BELEID
InvestEU

BEVOEGDE ACTOREN BINNEN DE EUROPESE INSTELLINGEN

Europese Commissie	DG Economische en Financiële Zaken
Raad van de EU	Raad Economische en Financiële Zaken Groep Financiële Raden
Europees Parlement	Commissie Economische en Monetaire Zaken

INHOUD

Context van het initiatief	<p>De Commissie ziet een tekort aan investeringen in Europa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt nog steeds onvoldoende geïnvesteerd in meer risicovolle activiteiten zoals onderzoek en innovatie, wat slecht kan zijn voor het industriële en economische concurrentievermogen van de Unie en de levenskwaliteit van de EU-burgers; • De investeringen in infrastructuur in de EU bedroegen in 2016 1,8 % van het bbp van de EU, een daling ten opzichte van het niveau van 2,2 % in 2009; • Bovendien heeft de EU structurele investeringsbehoeften in het licht van technologische verandering en wereldwijd concurrentievermogen, onder meer op het gebied van innovatie, vaardigheden, infrastructuur, kleine en middelgrote ondernemingen en de noodzaak om belangrijke maatschappelijke uitdagingen zoals duurzaamheid en de vergrijzing het hoofd te bieden. <p>De acties die zijn goedgekeurd in het kader van het Europees Fonds voor strategische investeringen van het plan-Juncker (de voorloper van InvestEU) hebben naar verwachting 287 miljard euro aan investeringen opgeleverd (mei 2018). Rond 635 000 kleine en middelgrote bedrijven zullen naar verwachting profiteren van betere toegang tot financiering.</p> <p>Op 12 december 2017 hebben het Europees Parlement en de lidstaten overeenstemming bereikt over de verordening om het EFSI uit te breiden en de investeringsdoelstelling te verruimen tot 500 miljard euro tegen eind 2020. De EFSI 2.0-verordening is op 30 december 2017 in werking getreden.</p>
Doelstellingen van het initiatief	<p>InvestEU moet overheids- en particuliere investeringen in de EU mobiliseren, om marktfalen en groeibemmerende investeringstekorten aan te pakken, en EU-beleidsdoelstellingen zoals duurzaamheid, wetenschappelijke excellentie en sociale inclusie helpen te bereiken.</p> <p>De Commissie wil met het fonds:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meer doen met minder: De Commissie wil 15,2 miljard euro uittrekken voor het InvestEU-Fonds. Hierdoor zal de EU-begroting een garantie van 38 miljard euro kunnen verstrekken die gebruikt zal worden om strategisch belangrijke projecten in de hele EU te ondersteunen. Door het aantrekken van publieke en private investeringen verwacht de

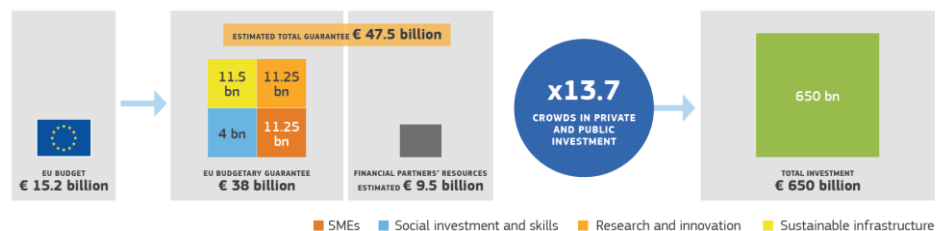
	<p>Commissie dat het InvestEU-fonds over een periode van 7 jaar ruim 650 miljard euro aan extra investeringen in de hele EU zal opleveren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Een gediversifieerde, flexibele portefeuille samenstellen</u>: Het InvestEU-fonds biedt ondersteuning op vier beleidsterreinen – duurzame infrastructuur; onderzoek, innovatie en digitalisering; kleine en middelgrote ondernemingen; en sociale investeringen en vaardigheden. InvestEU is ook flexibel: het kan reageren op marktveranderingen en beleidsprioriteiten die mettertijd veranderen. • <u>Stroomlijnen en vereenvoudigen</u>: Het InvestEU-programma zal dezelfde samenhangende beheersstructuur en dezelfde rapportageverplichtingen hebben, waardoor overlapping wordt vermeden. De verschillende financiële instrumenten op EU-niveau en de bijbehorende regels die daarop van toepassing zijn, zullen in één fonds worden ondergebracht. Dit betekent dat de nadruk sterker op beleidsterreinen en -doelstellingen komt te liggen. Van onze klimaatdoelstellingen van Parijs tot de toezeggingen die wij hebben gedaan in de Europese pijler van sociale rechten, zal InvestEU helpen de beleidsprioriteiten van de EU te verwezenlijken; • <u>Voortbouwen op de lokale, nationale en Europese expertise van onze financiële partners</u>: De Europese Investeringsbank (EIB) is niet alleen de openbare bank van de EU maar heeft bovendien de capaciteit om in alle lidstaten te werken en heeft ervaring met het beheer van het EFSI, en blijft daarom de belangrijkste financiële partner van de Commissie voor InvestEU. Ook nationale en regionale stimuleringsbanken en andere instellingen van de lidstaten met een specifieke deskundigheid kunnen onder bepaalde voorwaarden financiële partner worden; • <u>De lidstaten helpen doeltreffender gebruik te maken van hun EU-middelen</u>: De lidstaten krijgen de mogelijkheid om een deel van de hen toegewezen fondsen van het cohesiebeleid in te zetten voor de InvestEU-begrotingsgarantie. Alle middelen die worden ingezet voor het InvestEU-fonds profiteren van de EU-garantie en de hoge kredietwaardigheid daarvan, wat nationale en regionale investeringen meer slagkracht geeft. Als lidstaten hiervoor kiezen, zullen de middelen voor dat specifieke land worden gereserveerd. Om te zorgen voor een naadloze uitrol van het InvestEU-fonds, werkt de Commissie ook aan een verdere stroomlijning van het toezicht op staatssteun van de lidstaten die via InvestEU wordt ingezet. • <u>Structurele hervormingen blijven essentieel</u> EU-financiering alleen is niet genoeg om het lage niveau van de investeringen in Europa aan te pakken. De lidstaten moeten alle beschikbare steun gebruiken om nationale belemmeringen voor investeringen aan te pakken en het ondernemingsklimaat te verbeteren, met name door de landenspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europees Semester uit te voeren. Op 31 mei heeft de Commissie voorgesteld een steunprogramma voor prioritaire hervormingen vast te stellen ter ondersteuning van prioritaire hervormingen in alle EU-lidstaten, met een totale begroting van 25 miljard euro. Dit nieuwe programma omvat onder andere financiële steun voor hervormingen, alsmede technische ondersteuning en deskundigheid.
Beleidsopties	<p><u>Financieringsinstrumenten onder één dak</u> Het InvestEU-programma zal de vele EU-financieringsinstrumenten die momenteel beschikbaar zijn om investeringen in de EU te ondersteunen,</p>

onder één dak bijeenbrengen, waardoor EU-financiering voor investeringsprojecten in Europa eenvoudiger, efficiënter en flexibeler wordt. De volgende financiële instrumenten worden onder InvestEU ondergebracht:

Budget

Het InvestEU-fonds moet overheids- en particuliere investeringen mobiliseren via een EU-begrotingsgarantie van 38 miljard EUR die de waarborg zal zijn voor de investeringsprojecten van financiële partners zoals de groep van de Europese Investeringsbank (EIB) en andere, en hun risicodragende capaciteit zal verhogen. Van de financiële partners wordt verwacht dat zij ten minste 9,5 miljard EUR in risicodragende capaciteit bijdragen. De garantie zal een voorziening hebben van 40 %, dat wil zeggen dat 15,2 miljard EUR van de EU-begroting wordt opzijgezet voor het geval een beroep wordt gedaan op de garantie.

Partners

Het InvestEU-fonds zal worden geïnvesteerd via de financiële partners. De belangrijkste partner zal de EIB-groep zijn, die het EFSI met succes heeft uitgevoerd en beheerd sinds zijn lancering in 2015. Naast de EIB-groep zullen internationale financiële instellingen die in Europa actief zijn - zoals de Europese Bank voor wederopbouw en ontwikkeling (EBWO), de Wereldbank en de Ontwikkelingsbank van de Raad van Europa - en nationale stimuleringsbanken, die in groepen samenwerken om ten minste drie lidstaten te kunnen bestrijken, directe toegang tot de EU-garantie hebben. De openstelling van de mogelijkheid voor andere instellingen om van de EU-garantie te profiteren, is ingegeven door het feit dat er andere ervaren potentiële partners in de EU zijn die op sommige gebieden beschikken over specifieke financiële of sectorale deskundigheid, grote kennis van hun lokale markt of grotere capaciteit voor risicodeling met de EU. Deze benadering zal

volgens de Commissie de pijn van projecten vergroten en diversifiëren en de potentiële pool van eindbegunstigden vergroten.

Governance

Het InvestEU-fonds zal worden beheerd door de Commissie met de steun van financiële partners voor de uitvoering. Er zal een adviesraad worden opgericht waardoor de Commissie de financiële partners en de lidstaten kan raadplegen bij de voorbereiding en het ontwerp van nieuwe financiële producten, om ontwikkelingen op de markt te volgen en om informatie te delen.

Personeelsleden van de Commissie zullen tot taak hebben na te gaan of de voorgestelde activiteiten stroken met het EU-recht en het EU-beleid. Alleen projecten die door deze controle komen, zullen aan een verdere beoordeling worden onderworpen. Na deze eerste nalevingscontrole zal een projectteam instaan voor een kwaliteitscontrole van het zorgvuldig onderzoek en een scorebord van indicatoren invullen. Alle uitvoeringpartners zal worden gevraagd om de Commissie daarvoor een aantal deskundigen op het gebied van bankbeleid en risicobeheersing ter beschikking te stellen. Deze deskundigen zullen zich niet bezighouden met projecten die door hun instelling van herkomst zijn ingediend, teneinde belangenconflicten te vermijden.

Ten slotte zal een onafhankelijk investeringscomité, samengesteld uit externe deskundigen die in een open procedure zijn geselecteerd en die uit de EU-begroting worden betaald, het gebruik van de EU-garantie goedkeuren voor financierings- en investeringsactiviteiten die door de uitvoeringpartners worden voorgesteld. Zij baseren hun besluit op het zorgvuldig onderzoek van de uitvoeringspartner en op het scorebord dat door het projectteam is voorbereid. Er zal voor elk beleidsterrein een investeringscomité zijn en ten behoeve van de samenhang zullen sommige deskundigen in alle comités zetelen.

Lidstaatcompartiment

Het InvestEU-fonds zal ook voor elk beleidsterrein een lidstaatcompartiment hebben, waarin de lidstaten aan de voorziening van de EU-garantie kunnen bijdragen door vrijwillig tot 5% van hun middelen voor het cohesiebeleid naar hun compartiment over te hevelen. Op die manier zullen lidstaten kunnen profiteren van de EU-garantie en haar hoge kredietrating, waardoor nationale en regionale investeringen meer slagkracht krijgen.

Vier beleidsterreinen

De begrotingsgarantie wordt als volgt over de beleidsterreinen verdeeld:

- Duurzame infrastructuur: 11,5 miljard EUR
- Onderzoek, innovatie en digitalisering: 11,25 miljard EUR
- Kleine en middelgrote ondernemingen: 11,25 miljard EUR
- Sociale investeringen en vaardigheden: 4 miljard EUR

Deze bedragen kunnen door de Commissie met ten hoogste 15 % worden aangepast per beleidsonderdeel, om rekening te houden met evoluerende beleidsprioriteiten en de vraag van de markt.

Criteria

De criteria om in aanmerking te komen, zijn vastgesteld in het financieel reglement. InvestEU-projecten moeten:

- marktfalen of investeringstekorten aanpakken en economisch levensvatbaar zijn
- de EU-waarborg nodig hebben om op gang te komen
- een multiplicatoreffect hebben en zo mogelijk ook particuliere investeringen aantrekken
- helpen beleidsdoelstellingen van de EU te bereiken

Blending

InvestEU kan gecombineerd worden met subsidies. Blending kan in sommige situaties nodig zijn om investeringen te steunen om bepaald marktfalen of bepaalde investeringstekorten aan te pakken. Het InvestEU-fonds kan worden gecombineerd met subsidies of financieringsinstrumenten, of beide, die door de centraal beheerde Uniebegroting of door het ETS-innovatiefonds van de EU (handel in emissierechten) worden gefinancierd. Dergelijke combinaties kunnen voor projectontwikkelaars voordelen opleveren in sectoren zoals vervoer, onderzoek en digitalisering. Wanneer een project EU-subsidies en InvestEU gebruikt, zullen voor het volledige project de InvestEU-regels gelden. Dit betekent één pakket regels en dus een grote vereenvoudiging.

Type projecten

Het InvestEU-fonds zal zich richten op economisch levensvatbare projecten op gebieden waar er marktfalen of investeringstekorten zijn. De instrumenten van het InvestEU-fonds zullen proberen commerciële financiering aan te trekken voor een breed scala aan verrichtingen en zullen trachten alleen projecten te ondersteunen waarvoor helemaal geen financiering kon worden gevonden of niet tegen de vereiste voorwaarden zonder de steun van het InvestEU-fonds. Het zal zich ook richten op projecten met hoger risico op specifieke gebieden.

Daarnaast plaatst InvestEU meer klemtoon op sociale investeringen en vaardigheden. De toewijzing voor begrotingsgaranties en financieringsinstrumenten in de sociale sector in het huidige MFK belooft 2,2 miljard EUR, terwijl InvestEU aan dit beleidsterrein 4 miljard EUR van de EU-garantie toewijst, waardoor het momenteel beschikbare bedrag bijna verdubbelt.

InvestEU advieshub

Voortbouwend op het model van de Europese investeringsadvieshub van het Investeringsplan, zal de InvestEU-investeringsadvieshub de 13 bestaande adviesdiensten samenvoegen in een centraal adviespunt voor bijstand voor projectontwikkeling. Het zal technische steun en bijstand verlenen om te helpen bij de voorbereiding, ontwikkeling, structurering en uitvoering van projecten, onder meer door middel van capaciteitsopbouw.

InvestEU projectenportaal

Het Europees investeringsprojectenportaal van het Investeringsplan geeft zichtbaarheid aan investeringsprojecten in de hele EU en wordt voortgezet in het InvestEU-programma. Het portaal brengt investeerders en projectontwikkelaars bijeen door te zorgen voor een toegankelijke en

	<p>gebruikersvriendelijke databank, waardoor projecten meer zichtbaarheid krijgen en investeerders nieuwe investeringsmogelijkheden kunnen ontdekken in de sector of locatie waarin zij geïnteresseerd zijn.</p> <p><u>Staatssteun</u> Staatssteunregels zijn essentieel om effectieve concurrentie te garanderen, zodat consumenten en bedrijven in de eengemaakte markt eerlijke prijzen en meer keuze krijgen. Om de doelstellingen van InvestEU te bereiken, namelijk marktfalen verhelpen en particuliere investeringen mobiliseren, moet het tegelijkertijd gemakkelijk zijn om geld van de lidstaten - waarmee staatssteun kan gemoeid zijn waarop de staatssteunregels van toepassing zijn - te koppelen aan centraal door de Commissie beheerde EU-middelen, die geen staatssteun vormen.</p> <p>Om het proces voor de goedkeuring van staatssteun voor dergelijke gezamenlijke financiering verder te stroomlijnen, heeft de Commissie voorgesteld om één van de verordeningen van de Raad betreffende het staatssteuntoezicht van de EU te wijzigen. Als het wordt goedgekeurd, zal de Commissie financiering van de lidstaten die via of met steun van het InvestEU-fonds wordt verleend, kunnen vrijstellen van aanmelding bij de Commissie voorafgaand aan de uitvoering. De financiering van de lidstaten zou verenigbaar worden verklaard met de EU-staatssteunregels, zolang bepaalde duidelijke voorwaarden vervuld zijn.</p>
Verwachte effecten van het initiatief	De Commissie wil 15,2 miljard euro uittrekken voor het InvestEU-Fonds. Hierdoor zal de EU-begroting een garantie van 38 miljard euro kunnen verstrekken die gebruikt zal worden om strategisch belangrijke projecten in de hele EU te ondersteunen. Door het aantrekken van publieke en private investeringen verwacht de Commissie dat het InvestEU-fonds over een periode van 7 jaar ruim 650 miljard euro aan extra investeringen in de hele EU zal opleveren.
Soort initiatief	Wetgevend initiatief
Verdragsartikel	Artikel 4 van het Verdrag betreffende de Werking van Europese Unie
EU-regelgeving	Nvt

TIMING

Verwachte publicatie voorstel	De Commissie heeft de InvestEU voorstellen gepubliceerd op 6 juni 2018.
Behandelend Voorzitterschap	Bulgarije (januari – juni 2018) Oostenrijk (juli – december 2018) Roemenië (januari – juni 2019) Finland (juli – december 2019)

CONSULTATIE DOOR DE EUROPESE COMMISSIE OVER HET INITIATIEF

Openbare raadpleging	<p>Openbare raadpleging over EU-fondsen op het gebied van investeringen, onderzoek en innovatie, kleine en middelgrote ondernemingen en de eengemaakte markt</p> <p>Deze raadpleging liep van 10 januari 2018 tot 9 maart 2018. Vlaanderen diende een bijdrage in.</p>
Routekaart	De Europese Commissie heeft geen routekaart opgemaakt.

Aanvangseffectbeoordeling	De Europese Commissie heeft geen aanvangseffectbeoordeling opgemaakt.
Voorstel van regelgeving en effectbeoordeling	<p>Voorstel voor een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot vaststelling van het InvestEU-programma COM/2018/439 final - 2018/0229 (COD)</p> <p>De Commissie publiceerde een effectbeoordeling en een evaluatie van het Europees Fonds voor Strategische Investerings.</p>

BEVOEGDE ACTOREN BINNEN VLAANDEREN

Trekkend minister	Geert Bourgeois, Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed
Trekkend beleidsdomein	Beleidsdomein internationaal Vlaanderen Departement Buitenlandse Zaken
Betrokken ministers	Alle ministers van de Vlaamse Regering
Betrokken beleidsdomeinen	Alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid

VLAAMSE ANALYSE VAN HET VOORSTEL

Juridisch

Vlaamse bevoegdheid	Het InvestEU fonds voorziet investeringen in heel wat bevoegdheidsdomeinen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest, waaronder onderwijs, onderzoek en innovatie, kmo-beleid, vervoer, energie, ICT, leefmilieu, cultuur,....
Vlaamse rechtsinstrumenten	Nvt

Beleidsmatig

Huidig beleid	<p>'Visie 2050' is de toekomstvisie van de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering wil van Vlaanderen tegen 2050 een regio maken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • die sociaal, open, veerkrachtig en internationaal is, • die welvaart en welzijn creëert op een innovatieve en duurzame manier, • waarin iedereen meetelt. <p>Om de doelstellingen van Visie 2050 te laten slagen, werkt de Vlaamse Regering aan zeven transitieprioriteiten die de noodzakelijke veranderingen sneller moeten helpen realiseren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De transitie naar de circulaire economie doorzetten • Slim wonen en leven • De sprong maken naar de industrie 4.0 • Levenslang leren en de dynamische levensloopbaan • Werk maken van zorg en welzijn 4.0 • Werken aan een vlot en veilig mobiliteitssysteem • Zorgen voor een energietransitie
---------------	--

	Als we onze ambitie willen waarmaken om de omwentelingen in onze Vlaamse economie en industrie te versnellen, dan is het volgens de Visienota 2050 van de Vlaamse Regering noodzakelijk om voor voldoende publieke en private financiering en investeringen te zorgen.
Vlaamse context van het initiatief	Zie hierboven
Relevantie EU-doelstellingen voor Vlaanderen	De Vlaamse Regering bepaalde in haar visienota op de toekomst van de EU dat de Unie een investeringsmachine moet worden. Ze dient een kader te scheppen voor investeringen die duurzame economische groei met zich meebrengen. Het Europees Fonds voor Strategische Investeringen (het Junckerplan) is een vertrekpunt, maar dient volgens de Vlaamse Regering dringend meer te focussen op het bevorderen van risicovolle investeringen met thematische heroriëntering naar het bevorderen van energie- transport- en digitale grensoverschrijdende infrastructuur in Europa.
Geschiktheid van de beleidsopties voor Vlaanderen	Zie verder bij 'Eerste Vlaamse standpuntbepaling'
Verwachte effecten van het initiatief in Vlaanderen	Er kan verwacht worden dat er een aantal Vlaamse projecten gefinancierd worden via InvestEU. Op dit moment kan het precieze bedrag niet ingeschat worden.

BETROKKENHEID VAN DE VLAAMSE BELANGHEBBENDEN

Vlaamse belanghebbenden	Op moment van schrijven werd enkel input van Febelfin ontvangen.
Consultatie van de Vlaamse belanghebbenden	Op moment van schrijven werd enkel input van Febelfin ontvangen.
Door de Vlaamse belanghebbenden verwachte effecten	Nvt

EERSTE VLAAMSE STANDPUNTBEPALING

1. Verschillende financieringsinstrumenten onder één dak

Het InvestEU-fonds zal een groot aantal financieringsinstrumenten onder één dak bijeenbrengen. Het InvestEU-fonds zal niet alleen de doelstellingen van bestaande instrumenten zoals Cosme en InnovFin overnemen, maar zal de investeringen zelfs nog verder kunnen stimuleren dankzij zijn grotere schaal en grotere efficiëntie.

Vlaanderen steunt het idee van vereenvoudiging en duidelijkheid voor indieners. Vlaanderen staat open voor het samenbrengen van verschillende financieringsinstrumenten onder één dak maar het is belangrijk dat synergieën met andere programma's en sectorspecifiek beleid niet verloren gaan. In de governance van InvestEU dient gewaakt te worden over billijkheid en linken met andere Europese programma's.

Veel financiële instrumenten zitten nu ondergebracht bij diverse sectorale programma's (vb. Creatief Europa, het programma voor culturele en creatieve sectoren) en houden nu rekening

met het specifieke karakter en de specifieke noden/behoefte van die bepaalde sector. Hoe zal in de toekomst tegemoet kunnen gekomen worden aan dergelijke specificiteit per sector als alle financiële instrumenten in één instrument worden samengebracht? Een sectorale/non-profit focus is wenselijk in bijvoorbeeld de culturele en creatieve sector.

2. Wat zal InvestEU financieren?

De begrotingsgarantie wordt als volgt over de beleidsterreinen verdeeld:

- Duurzame infrastructuur: 11,5 miljard EUR
- Onderzoek, innovatie en digitalisering: 11,25 miljard EUR
- Kleine en middelgrote ondernemingen: 11,25 miljard EUR
- Sociale investeringen en vaardigheden: 4 miljard EUR

Deze bedragen kunnen door de Commissie met ten hoogste 15 % worden aangepast per beleidsonderdeel, om rekening te houden met evoluerende beleidsprioriteiten en de vraag van de markt.

InvestEU plaatst meer klemtoon op sociale investeringen en vaardigheden in vergelijking met EFSI. De toewijzing voor begrotingsgaranties en financieringsinstrumenten in de sociale sector in het huidige MFK belooft 2,2 miljard EUR, terwijl InvestEU aan dit beleidsterrein 4 miljard EUR van de EU-garantie toewijst, waardoor het momenteel beschikbare bedrag bijna verdubbelt.

Vlaanderen vraagt voldoende aandacht voor sectorspecifiek beleid inzake energie (zowel grensoverschrijdend als groene energie), digitaal en culturele en creatieve sectoren. De visienota van de Vlaamse Regering over de toekomst van de Europese Unie (23 december 2016) stelt dat EFSI dringend meer moet focussen op het bevorderen van risicovolle investeringen met thematische heroriëntering naar het bevorderen van energie- transport- en digitale grensoverschrijdende infrastructuur in Europa.

3. EIB niet langer exclusieve partner / centrale beheer in handen van de Commissie

Gelet op haar rol als de overheidsbank van de EU, haar capaciteit om in alle lidstaten te werken en haar ervaring met het beheer van het EFSI, zal de EIB-groep in InvestEU de belangrijkste financiële partner van de Commissie blijven. Daarnaast kunnen de nationale en regionale stimuleringsbanken van de lidstaten en andere instellingen die specifieke deskundigheid en ervaring kunnen bieden, onder bepaalde voorwaarden financiële partners worden.

Vlaanderen wenst volgende vragen te stellen aan de Commissie:

- *Op welke basis stelt de Commissie voor om de Europese Investeringsbank niet langer als exclusieve partner te beschouwen?*
- *Welke toegevoegde waarde verwacht men van nieuwe spelers zoals de Wereldbank?*
- *Wenst de Commissie spelers als Aziatische ontwikkelingsbanken toe te laten en welke contacten heeft de Commissie met deze instellingen?*
- *Heeft de Commissie onderzoek gedaan naar de bereidheid van commerciële financiële partners om te investeren in projecten die een marktfaal aanpakken?*
- *In welke mate hangt InvestEU af van de bijdragen van financiële partners?*
- *Voldoen regionale ontwikkelingsbanken aan de voorwaarden uit het financieel reglement?*

- *Vanuit Vlaanderen wordt verder onderzocht of PMV aan de voorwaarden kan voldoen, en zal de kosten en baten van een eventuele erkenning als 'implementing partner' in kaart brengen.*
- *De Commissie stelt als voorwaarde dat financiële instrumenten onder het EU compartiment in tenminste 3 lidstaten ontplooid moeten kunnen worden, terwijl bijdragen van nationale ontwikkelingsbanken niet geografisch worden voorbehouden. De meeste nationale ontwikkelingsbanken hebben echter statutaire of wettelijke beperkingen om buiten hun eigen geografisch gebied actief te zijn. Dus de vereiste van activiteiten in minimum 3 lidstaten wordt als een obstakel beschouwd voor nationale ontwikkelingsbanken om bij te dragen aan InvestEU.*
- *Voorziet de Commissie enige risico's binnen InvestEU als gevolg van de VS-sancties tegen Iran?*
- *Hoe ziet de Commissie een team van experts samenwerken aan de controle van de wettelijke vereisten, selectie en follow-up van het geheel van financiële instrumenten binnen InvestEU?*
- *Heeft de Commissie enige inschatting gemaakt van de personeelsinzet voor de projectteams (zowel binnen de Commissie als bij de externe partners)?*
- *Het is belangrijk dat de rol van de financierder los staat van de rol van de adviesverlener/begeleider, omdat anders één organisatie tegelijk rechter en partij is.*

Vlaanderen steunt volgende Belgische positie:

- *Risicobeheer van InvestEU volledig in handen van EIB*
- *Rechtstreekse toegang tot de garantie door EIB en NPBI's (niet door IFI's zoals IMF)*
- *Betrokkenheid van NPBI's in governance*
- *Vereiste voor NPBI's om in 3 lidstaten actief te zijn schrappen*
- *Rechtstreekse toegang tot garantie door NPBI's mits six pillar assessment*

Vlaanderen wenst een deelname van zowel de lidstaten als alle implementing partners aan de adviesraad.

4. Additionaliteit

Het InvestEU-fonds zal zich richten op economisch levensvatbare projecten op gebieden waar er marktfalen of investeringstekorten zijn. De instrumenten van het InvestEU-fonds zullen proberen commerciële financiering aan te trekken voor een breed scala aan verrichtingen en zullen trachten alleen projecten te ondersteunen waarvoor helemaal geen financiering kon worden gevonden of niet tegen de vereiste voorwaarden zonder de steun van het InvestEU-fonds. Het zal zich ook richten op projecten met hoger risico op specifieke gebieden.

Het risicoprofiel binnen InvestEU moet minimum van hetzelfde niveau zijn als binnen EFSI. Wenst de Commissie binnen InvestEU niet in te zetten op een hogere additionaliteit 'met een hoger risicoprofiel voor meer multiplicatoreffecten' dan binnen EFSI? Is er sprake van regio-specifieke additionaliteit? Wat met bijvoorbeeld financiering van ziekenhuisbouw, waarvoor de additionaliteit mogelijk beperkt is? De invulling van additionaliteit kan verschillen per regio binnen Europa afhankelijk van de specifieke financieringsnoden voor elke regio onderling. De Vlaamse Regering wil de regiospecificiteit graag scherper gesteld zien.

5. Criteria

De criteria om in aanmerking te komen, zijn vastgesteld in het financieel reglement. InvestEUprojecten moeten:

- *marktfalen of investeringstekorten aanpakken en economisch levensvatbaar zijn*

- de EU-waarborg nodig hebben om op gang te komen
- een multiplicatoreffect hebben en zo mogelijk ook particuliere investeringen aantrekken
- helpen beleidsdoelstellingen van de EU te bereiken

Dient cumulatief voldaan te worden aan de criteria en wat betekent dit voor de bewijslast voor de aanvrager? Het is niet altijd evident om aan al deze criteria cumulatief te voldoen.

6. Lidstaat-compartiment (mogelijkheid tot overdracht van 5% cohesiemiddelen)

Het InvestEU-fonds zal voor elk beleidsterrein een lidstaatcompartiment hebben, waarin de lidstaten aan de voorziening van de EU-garantie kunnen bijdragen door vrijwillig tot 5 % van hun middelen voor EFRO, ESF+, Cohesiefonds en Visserijfonds naar hun compartiment over te hevelen. Deze middelen moeten ingezet worden via InvestEU in investeringen met dezelfde doelstellingen.

Vlaanderen wenst meer informatie over artikel 9.2, dat bepaalt dat het provisiepercentage van 40% op een ad hoc basis naar boven of beneden kan bijgesteld worden binnen het lidstaatcompartiment. Ook wenst Vlaanderen te vernemen of de selectieprocedure voor uitvoeringpartners binnen het lidstaatcompartiment een (competitief) tenderingproces zal omvatten.

Zullen alle lidstaten in de adviesraad kunnen zetelen of enkel diegene met een lidstaat-compartiment?

7. Provisie van 40%

De garantie zal een voorziening hebben van 40 %, dat wil zeggen dat 15,2 miljard EUR van de EU-begroting wordt opzijgezet voor het geval een beroep wordt gedaan op de garantie.

Vlaanderen wenst meer achtergrondinformatie van de Commissie die kan staven dat de 40% provisie een realistisch percentage is. Het percentage moet het werkelijk risico reflecteren in het ganse portfolio van financiële instrumenten binnen InvestEU. De provisie moet duidelijk gelinkt zijn aan het risicoprofiel, d.w.z. een hogere provisie en een hoger risicoprofiel gaan hand in hand.

Eenzijds stelt zich de vraag waar de Commissie de middelen denkt vandaan te halen indien zou blijken dat de provisie van 40% niet volstaat. Anderzijds wenst Vlaanderen te vernemen of de niet-gebruikte middelen al dan niet terugkeren naar het EU-budget.

8. Multiplicator van 13,7

Doordat InvestEU zich richt op innovatieprojecten met hoger risico en kmo's en zich ook meer op de EU-beleidsdoelstellingen richt, verwacht de Commissie een iets conservatiever multiplicatoreffect dan voor het EFSI: 13,7 in plaats van 15.

Vlaanderen wenst meer achtergrondinformatie van de Commissie hieromtrent die kan staven dat 13,7 een realistische multiplicator is. Het zou interessant zijn de werkelijke multiplicator van EFSI te kennen.

9. KMO's

Het InvestEU-fonds zal zich onder meer richten op KMO's en kleine midcap ondernemingen.

Vlaanderen vraagt bijzondere aandacht voor KMO's in de werking van InvestEU (o.a. start-ups en scale-ups). Om KMO's gebruik te laten maken van InvestEU moeten elementen als eenvoud, gebruiksvriendelijkheid en toegankelijkheid van de procedures bewaakt worden.

10. Blending

InvestEU kan gecombineerd worden met EU-subsidies of financieringsinstrumenten. Blending kan in sommige situaties nodig zijn om investeringen te steunen om bepaald marktfalen of bepaalde investeringstekorten aan te pakken. Het InvestEU-fonds kan worden gecombineerd met subsidies of financieringsinstrumenten, of beide, die door de centraal beheerde Uniebegroting of door het ETS-innovatiefonds van de EU (handel in emissierechten) worden gefinancierd.

Vlaanderen steunt ten volle de mogelijkheid om InvestEU-steun te combineren met EU-subsidies of financieringsinstrumenten, wat tot synergieën moet leiden.

Vlaanderen wenst te vermijden dat er in de toekomst opnieuw subsidiemiddelen vanuit CEF en Horizon Europe zouden moeten afgestaan worden aan InvestEU, zoals bij EFSI wel gebeurde.

Ook in het nieuwe voorstel Creatief Europa is een opening naar 'blending' mogelijkheden. Aangezien het subsidiebudget binnen Creatief Europa al redelijk laag ligt, mag het uiteraard niet de bedoeling zijn dat vanuit Creatief Europa nog middelen zouden worden afgeleid naar InvestEU. De instrumenten kunnen elkaar uiteraard wel versterken.

Er is meer duidelijkheid nodig over hoe de blending in de praktijk precies zal werken en wie hier toezicht over zal uitoefenen (bv rol programma comités).

11. Stabiliteits- en groeipact

InvestEU kan niet los gezien worden van het Stabiliteits- en Groeipact. Hoe zal omgegaan worden met de schulden die via InvestEU gecreëerd worden, terwijl gelijktijdig aan de verplichtingen van het Stabiliteits- en Groeipact moet voldaan zijn?

12. Staatssteun

De Commissie stelt voor om financiering van de lidstaten die via of met steun van het InvestEU-fonds wordt verleend, vrijgesteld kan worden van aanmelding bij de Commissie voorafgaand aan de uitvoering. De financiering van de lidstaten zou verenigbaar worden verklaard met de EU-staatssteunregels, zolang bepaalde duidelijke voorwaarden vervuld zijn.

Vlaanderen steunt het voorstel van de Commissie m.b.t. wijziging van regels i.v.m. staatssteuntoezicht.

13. Overige

Onderstaand gaan nog een aantal aanbevelingen die buiten de scope van de InvestEU-voorstellen van de Commissie vallen, maar niettemin een belangrijke factor vormen in het potentieel van InvestEU in Vlaanderen:

- *Vlaanderen wil haar relaties met de EIB versterken, in het bijzonder haar relaties met de (nog aan te duiden) Vice-voorzitter van de EIB verantwoordelijk voor de Benelux-landen.*
- *Bovendien pleit Vlaanderen ervoor dat het kantoor van de EIB in Brussel zou omgevormd worden tot een agentschap met transactiepersoneel dat specifiek wordt ingezet op de Belgische markt.*

REACTIE VANUIT VLAANDEREN OP DE EUROPESE CONSULTATIE

Openbare raadpleging, routekaart, aanvangseffectbeoordeling en/of effectbeoordeling	Vlaanderen heeft op 9 maart 2018 deelgenomen aan de openbare raadpleging. De Vlaamse bijdrage werd opgemaakt door het Departement Buitenlandse Zaken in samenwerking met de leden van het dossierteam Europees Fonds voor Strategische Investeringen.
---	---

EERSTE SUBSIDIARITEITSINSCHATTING

1. *Bevoegdheid van de Europese Unie*

Het voorstel betreft een niet-exclusieve bevoegdheid van de Unie. De juridische basis betreft artikel 4 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie. Er dient een subsidiariteitstoets te worden opgemaakt.

2. *Evaluatie van de subsidiariteitstoets van de Europese Commissie*

De Europese Commissie heeft reeds een (initiële) subsidiariteitstoets uitgevoerd in het kader van de [effectbeoordeling](#) (zie pagina 89 en verder).

a. Noodzakelijkheidstest

De Europese Commissie geeft duidelijk aan waarom het optreden van de Unie noodzakelijk is en waarom het optreden van de lidstaten de doelstelling(en) niet voldoende kan bereiken omdat.

b. EU-meerwaardetest

De Europese Commissie beschrijft duidelijk de voor- en de nadelen die het optreden van de Unie zou hebben ten opzichte door de lidstaten.

c. Conclusie

De Europese Commissie heeft het optreden van de Unie voldoende gemotiveerd.

3. *Eerste subsidiariteitsinschatting*

a. Noodzakelijkheidstest

Het optreden door de lidstaten in dit dossier kan de problemen die de Europese Commissie hierboven gedefinieerd heeft niet oplossen. Het optreden van de Unie is noodzakelijk.

b. EU-meerwaarde test

Het optreden door de Unie biedt volgende voordelen. Het voorstel doorstaat waarschijnlijk de subsidiariteitstoets.